

Горан Петрович

Из хрониката на тайното
общество

На Милан Джокич

От първия до втория сажен

Мракът беше един сажен, когато, стъпвайки на пръсти, напуснахме жилището си. За щастие в коридора не срещнахме никого. Навън валеше непресят дъжд, навсякъде наоколо никнеше бръшлянеста хладина.

Вървахме по празните улици покрай стените на сградите с чадър, спуснат така, че неговата сянка да скрива лицата ни. На кръстопътя се спряхме под стрехата, изчакахме да мине двойка минавачи. После спойко, все едно не се случва нищо, поехме по лявата страна на улицата. Там една кола, профучавайки с пълна скорост, ни засипа с мръсните остатъци от локвите, но ние си затрахме – би било лудост да провокираме чуждото внимание, все едно да си търсим белята. Тъмнината дебелеше, светлината изсъхваше и ние изминахме половината път без ничий поглед.

- Нали остави телевизора включен? – попитах жена си.
- Естествено – прошепна тя. – Ще си мислят, че сме си вкъщи.
- Умно... – позволих си да се усмихна.
- Тихо – прекъсна ме тя, в гласа ѝ долових опасност, а на дланта си – нейните нокти.

Срещу нас идваше група хора. Наведохме глави. Чух как сърцата ни пърхат като птици сред брезови листа. Нямахме къде да се скрием. Нима трябваше да бъдем открити така, на една крачка от целта. Направихме единственото, което можеше да се измисли за толкова кратко време – наведохме се и се престорихме, че си връзваме връзките на обувките. Хората минаха покрай нас, мърморейки незначителни думи в ритъма на капките. Ах, какво прекрасно стечение на обстоятелствата, вързано с панделката на щастливия изход – никой не се обърна към двамата, които бяха клекнали с уплашени лица.

Заслужава да се спомене още, че две улици по-нататък минахме покрай музикантката. Тя не ни се обади, както и ние на нея. Краткото трепване каза всичко, всяко нещо повече от това щеше да бъде излишна непредпазливост. Нощта се надигна до втория сажен, дъждът ни съпроводи чак до вратата на дома на художника.

Глъчка и кой какво поотделно каза

– Закъснявате!

– Какво става с вас?

– Къде бяхте досега?

– Заповядайте, седнете – покани ни домакинът, зает с пълненето на плетената кошница за излет с четки, бои, вино, хляб и бурканче сол.

– Може ли глътка орехова ракия? Успокоява задъхването, предпазва от студ и се справя с чувството за страх.

– Добре ще ни дойде една чашка – въздъхна жена ми. – Случи ни се малка неприятност, връзвахме си връзките на обувките.

– О, да! Този номер винаги минава – засмя се актьорът.

Аз се промъкнах без проблеми, вървах по улицата по-тъжен от всякога, това беше една от най-успешните ми роли.

– Аз също – каза музикантката, размота цяла змийска кожа от влажни вестници и измъкна лъка и гъвкавото тяло на цигулката.

– Остроумен камуфлаж! Но, моля ви, да не предизвикваме злото, изгорете калъфчето! – смееше се боботещо актьорът.

– Лесно ви е на вас, носите си текстовете в главата!

На хроникъора и на мен ни стига и един молив! Но да скриеш цигулка на днешно време си е мъка – упрекна поетът развеселения актьор.

– Не разбирате, става дума, така да се каже, за костюма! – продължи да се смее още по-силно актьорът. – На улицата направо плачех, сега трябва да сваля тъгата, за да не ми се прихване на лицето.

– Не сте ли довели децата си? – попита моята жена жената на поета.

– Малки са, страхуваме се да не се издадат някъде – отговори тя.

– Спокойно можехте да дойдете с тях, и без това никой не вярва на деца – включи се в разговора и музикантката.

– Всичко е готово! – зашумоля художникът, покривайки кошницата с ленена покривка. – Ще тръгваме ли?

– Да тръгваме! – завикахме в един глас и станахме, оставяйки чашките с ореховата ракия.

На дъното на брега

Прекрачихме мълчаливо в съседната стая, всъщност в ателието, на миризмата на бои и терпентин придадохме ореола на тържественост. Наглед спокойно, но тръпнейки вътрешно, очаквахме мига на откритието.

– Тази седмица имаме пейзаж – каза художникът и издърпа плата, който покриваше статива.

На върха на трикракото приспособление, облегат на дървената поставка с коричка от безброй шарки, имаше акварел с разлети цветове, които се свързваха така, че да изобразяват река, бряг и небе.

– Да не губим време, да тръгваме – прошепна някой.

– Да, да не губим време – потвърди актьорът и се поклони театрално на дамите.

В картината първо влезе музикантката, после съпругата на поета, след това моята жена. По изпробвания начин – десният крак, после главата и тялото, накрая левият крак. Художникът подаде кошницата и цигулката. Актьорът по навик се заклеши, вероятно защото непрекъснато говореше, но не мина дори толкова време, колкото беше необходимо за такъв път и всички се намерихме на дъното на акварелния бряг.

Записвайки всичко, както се случва

– О! – вдъхна поетът с пълни гърди прозрачния въздух.

– Като кадифе е – пъхна неговата съпруга ръка в речната вода.

Музикантката не каза нищо. Вече стоеше под нарисуваното дърво и свиреше. От цигулката се извиваше мелодия. Докосваше листата, запливаше се в короната, ту се издигаше до небето, ту падаше под тревата... Не смогвах да записвам всичко. Моята жена събираше билки: дебелец, калоферче, копитник, кучи дрян, иглика, самобойка, кукувича прежда, живовляк... Поетът размерваше римите на брега. Неговата съпруга сушеше зрънца пясък, кварц и черупки от охлюви. Насред горичката като по чудо заобиколена от ято птици актьорът изричаше някакъв монолог. Птиците събираха изречените думи и заедно с клончетата, влакънцата и листенцата ги влитаха в своите гнезда. Художникът се разхождаше насам-натам, проверяваше лекотата на цветовете, на едно място дорисува преплитането на слънчевите лъчи, по молба на жена ми добави по падината стръкчета зановец и пореч. После се излежавахме, духахме глухарчета, наредихме на покривката вино, хляб и сол, измихме се с блясъка на водата и избърсахме челата си с по-ниските краища на небето. Аз, разбира се, бях седнал на церов път и пишех на коленете си хрониката на тази среща, старайки се да отбелязвам всичко, както става, включително и пеперудата, която кацна накрая на тази глава.

Веднага след тринайсетия сажен, докато се приготвихме за събуждане

Когато излязохме от картината, нощта вече беше полегнала на осем или девет сажена.

– Много ви моля, какво бихте искали за следващата седмица? – пита художникът във весело настроение.

Оглеждахме ателието, спирахме се пред скиците, пред завършените и незавършените платна, надничахме в паничките, изпробвахме четките, пренасяхме от ъгъл на ъгъл оскъдната светлина от крушката.

– Бих искала да им свиря – каза музикантката, загледана в двойка балерини, нарисувани с маслени бои.

– А какво ще кажете за разходка над Париж? – посочи жена ми към постела, който съдържаше стотина покриви на прочутия град.

– Прекрасно, ще бъде маестро Теофил Готие! – възкликна актьорът, разпервайки ръце.

– Предложението се приема – съгласихме се всички, когато тъмната изведнъж порасна с още два сажена.

Не посямахме да дочакаме нещастния тринадесети сажен, времето на най-мрачните сили. За да не будим съмнение, напъхахме усмивките в джобовете си, облякохме палтата и един по един се измъкнахме от мястото на срещата. Дъждът продължаваше да вали. Двамата с жена ми вдигнахме яки, непресятите капки летяха около нас, докато бързахме с тихи стъпки. По пътя мълчахме, отчасти за да не привличаме внимание, отчасти в знак на съжаление заради краткостта на събитието.

В сградата влязохме на пръсти, без да светваме осветлението, спъвайки се в собствения си страх. Отдъхнахме си едва след като затворихме вратата. Въпреки че никой не ни разкри, за всеки случай усилих звука на телевизора. Докато се приготвихме за събуждане, забелязах в огледалото, че синият цвят на свода, о който си бършихме челата в акварела, е изчезнал.

– Нищо не остана от небето, дъждът го изми – казах.

– Бъди спокоен, запазих нещо – приближи се жена ми и отвори дясната си шепи.

Там, на нейната мъничка длан, имаше ръкойка нарисувано биле.

КРАЙ

© Горан Петровић
© 2005 Жела Георгиева, превод от сръбски

Горан Петровић

Сканиране, разпознаване и начална редакция: Вася Атанасова, 2009

Издание:

Горан Петровић, „Ближен“

Издаелство „Балкани“, София, 2005, ISBN 954-9446-15-8

Подбор и превод: Жела Георгиева

Горан Петровић, „Острво и околне приче“, 2002, „Ближњи“, 2003

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10396>]